

ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

Вербицька К.С., Малоок І.А.

студенти фінансового факультету,

Науковий керівник: Дулік Т.О.

кандидат економічних наук, доцент,

Університет митної справи та фінансів

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Одним з головних завдань в сучасних умовах кризового стану економіки України є стимулювання підприємницької діяльності через створення сприятливих умов її оподаткування [4].

За оцінками провідних аналітиків, визначено, що умови оподаткування приватних підприємців, нестабільність та недосконалість чинного податкового законодавства, відсутність фінансових ресурсів, фіскальний характер оподаткування є основними чинниками, які гальмують розвиток цього важливого сектору економіки.

Мале підприємництво здатне розвивати приватні ініціативи громадян, впливати на структурну перебудову економіки, сприяти інноваційному розвитку тощо.

За роки незалежності в Україні поступово відбувалося відродження сектора малого підприємництва, однак його розвиток гальмується через складні економічні умови [5].

Особливим механізмом державної політики сприяння розвитку малого підприємництва було запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності (згідно з Указом Президента України від 03.07.1998 № 727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва»; на сьогодні вона врегульована Податковим кодексом України), яка надавала певні переваги для даної категорії платників.

Безсумнівним є те, що застосування суб'єктами малого підприємництва спрощеного режиму оподаткування сприяло багатьом позитивним зрушенням. Проте, максимально полегшені умови виконання податкових зобов'язань підприємцями призвели до викривлення мотивації діяльності, коли вони через вигідність такого оподаткування, насамперед, з точки зору розміру податків, незацікавлені змінювати свій статус в бік розширення діяльності. Внаслідок нечіткого законодавчого регулювання, створюються умови для уникнення оподаткування, а також використання суб'єктів спрощеного оподаткування у схемах мінімізації податкових зобов'язань підприємств, що працюють на загальній системі оподаткування [4].

Так, за офіційними статистичними даними вітчизняні малі підприємства, які займаються економічною діяльністю, є збитковими або отримують низький прибуток, тому не можуть сплачувати податки (рис. 1). А загальний

фінансовий результат виходить від'ємний, оскільки прибуткових підприємств менше, ніж збиткових.

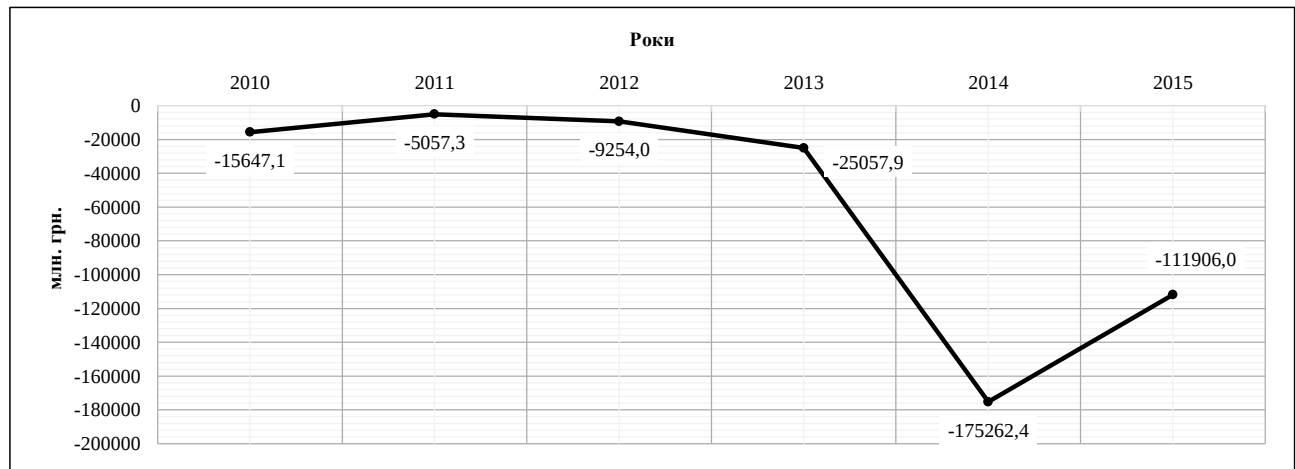

Рис. 1. Фінансовий результат до оподаткування прибутку на малих підприємствах в Україні впродовж 2010-2015 рр.

Джерело: розроблено авторами за даними [1]

Крім того, зазначене є свідченням того, що застосування спрощеної системи тісно пов'язане із проблемою ухилення від сплати податків.

В той же час, оподаткування малого підприємництва в Україні є однією з перешкод на шляху його функціонування, оскільки має фактично лише фіскальну мету. Деякі фахівці пропонують взагалі скасувати спрощену систему оподаткування, інші ж, навпаки – зберегти існуючий порядок та значно розширити перелік суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється дія спрощеної системи [2; 3]. Оптимальним варіантом є збереження та значне вдосконалення спрощеної системи оподаткування доходів суб'єктів малого підприємництва, зокрема забезпечення уніфікації чинної нормативно-правової бази у напрямку зниження рівня податкового навантаження та наближення її до об'єктивного економічного середовища.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Пиріжок С. Є. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу: обліковий вимір [Текст] / С. Є. Пиріжок, Л. Г. Олійник // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу, 2015. – С. 240-256.
3. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755–VI (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Полятикіна Л.І. Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва [Текст] / Л.І. Полятикіна // Вісник Сумського національного аграрного університету, 2012. – С. 198-201.
5. Шевчук О.М. Реформування умов оподаткування суб'єктів малого підприємництва – запорука економічного зростання [Текст] / О.М. Шевчук // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць, 2010. – С. 281-284.